

Klog PSO er grøn realisme

Asbjørn Bjerre, direktør, Danmarks Vindmølleforening

Efter EU-kommissionens vurdering af den danske version af en PSO-ordning som traktatstridig, kulminerede PSO-debatten i foråret med regeringens forslag om at afskaffe PSO-ordningen og overflytte finansieringen til finansloven. Danmarks Vindmølleforening finder, at der er gode grunde til at tænke sig om. Dels er der rejst spørgsmål ved beregningerne bag forslaget, dels peger et nyt notat om erfaringer fra andre lande på, at PSO-lignende ordninger kan godkendes i EU. Styrken ved PSO-lignende ordninger er, at det økonomisk sunde princip om brugerbetaling kan fastholdes og at det signalerer sikkerhed for investeringer i den grønne omstilling.

Debatten om den danske PSO-ordning

I juni 2014 kunne man hos Altinget læse, at den danske PSO-ordning var vurderet traktatstridig af EU-kommissionen. I april 2016 fremlagde Klimarådet rapporten "Udfordringer og løsninger for den danske PSO-ordning", hvor det klart anbefales, at PSO-ordningens grundprincip om brugerbetaling fastholdes når og hvis ordningen ændres.

I maj 2016 blev så endelig den længe ventede afgifts- og tilskudsanalyse afrapporteret, dog kun delvist. Mest opmærksomhed samlede sig om analysen af PSO-modellen, hvor der peges på en samfundsøkonomisk besparelse på 2 mia. kr. ved helt at afskaffe PSO-ordningen og overflytte finansieringen til personskatterne. Efterfølgende analyser sætter dog alvorlige spørgsmålstejn ved beregningerne.

Klog og stabil finansiering af den grønne omstilling er helt afgørende for at vi i Danmark og globalt kan nå de klimamål, der er bred politisk enighed om. Og sagligt set bør miljøomkostninger og prisen for den grønne omstilling betales af forbrugerne - også i energisektoren. I Danmark virker PSO-ordningen som et effektivt instrument til at sikre denne brugerbetaling. Endda med indbygget regulering, så unødvendige tilskud undgås. Derfor skal vi kun ændre den danske PSO-model, hvis vi er sikre på, at det er til noget bedre. Her bør erfaringerne fra, hvordan andre lande har håndteret udmeldingerne fra EU-kommissionen, indgå i den danske beslutningsproces.

Hvad gør de i andre lande?

Derfor har Danmarks Vindmølleforening som opfølgning på forårets debat om overflytning af PSO til finansloven bedt Ea Energianalyse udarbejde et notat om, hvordan grøn el finansieres i en række andre EU-lande, og hvordan ordningerne er vurderet af EU-kommissionen.

Brugerbetaling er hovedlinjen

Som det ses i nedenstående tabel har en helt overvejende del af de undersøgte lande valgt en model med direkte eller indirekte brugerbetaling for omkostningerne til den grønne omstilling i elsektoren.

Land	Finansieringsform
Danmark	Primært brugerbetaling (elforbrugerne via PSO-ordningen).
Finland	Statsbudgettet.
Frankrig	Statsbudgettet, men tilpasses afgifter på el- og gasforbrug (kan derfor delvist tolkes som brugerbetaling).
Holland	Delvist via afgift på energiforbrug. Delvist via statsbudgettet.
Norge/Sverige	Elforbrugerne via et certifikatsystem.
Storbritannien	Elforbrugerne (hovedsageligt) via et certifikatsystem.
Tjekkiet	Delvist via elafgift (baseret på forbrugerens maksimale effekt). Delvist via statsbudgettet.
Tyskland	Øremærket afgift på elforbrug.

Ud over den danske ordning har EU-kommissionen vurderet finansieringsformerne i bl.a. Holland, Frankrig, Norge/Sverige, Tjekkiet og Tyskland. Vurderingen i notatet er, at såfremt tariffen både er en kWh-tarif og den kun overføres til indenlandske VE-producenter, så er ordningen ulovlig. En række ordninger er derfor godkendt, hvor tariffen enten er helt eller delvist frakoblet elforbruget (Tjekkiet, Frankrig, Holland) eller kan overføres til VE-producenter i flere lande (Norge, Sverige, Tyskland).

Kan skabe usikkerhed hvis Danmark fravælger brugerbetaling

Brugerbetaling af den grønne omstilling er altså hovedlinjen i de analyserede lande, selvom landene har valgt forskellige modeller og principper. Flere lande har måttet foretage større eller mindre ændringer for at tilfredsstille EU-kommissionen.

Danmarks Vindmølleforening vurderer, at det skaber usikkerhed om de danske VE-mål, hvis Danmark nu helt fravælger brugerbetaling fremfor at gå i dialog om, hvordan den danske model kan tilpasses ønskerne fra EU.

Dansk erhvervslivs konkurrenceevne

Dansk erhvervsliv har lave elpriser sammenlignet med de fleste EU-lande, også når PSO-betalingen indregnes. Der er dog peget på, at PSO-betalingen kan forringe konkurrenceevnen i visse erhverv overfor bl.a. Sverige.

Danmarks Vindmølleforening anbefaler, at der søges en løsning for fortsat brugerbetaling, der giver mulighed for at friholde/sænke betalingen for udsatte dele af erhvervslivet.

Lad os i stedet øge værdien af grøn el

Der er behov for at understøtte den grønne omstilling og mindske brugerbetalingen ved at øge værdien af den grønne el. Her er varmepumper og elbiler nøgleteknologier. Hvordan disse teknologier kan fremmes effektivt er bl.a. behandlet i Klimarådets rapport "Afgifter der forandrer" fra juni måned. Rapporten peger på en sænkelse af elafgifterne til varmekonsum og til el- og hybridbiler.

Danmarks Vindmølleforening anbefaler, at Klimarådets rapporter fra april og juni bliver afgørende udgangspunkter for efterårets drøftelser om PSO-ordningens fremtid og om fremtidens afgiftssystemer. Endvidere anbefaler vi at undersøge, om en kombination af f.eks. den tjekkiske og den tyske finansieringsmodel er attraktiv for Danmark og kan godkendes i EU.

Et CO₂-kvotemarked, der afspejler de faktiske klimaomkostninger, vil øge værdien af den grønne el og mindske behovet for tilskud og dermed mindske PSO-betalingen.

Danmarks Vindmølleforening anbefaler derfor, at den danske regering prioriterer et velfungerende CO₂-kvotemarked helt i top i de fremtidige forhandlinger i EU.

[Finansiering af VE-støtte og EU-problematikken: et overblik over støttesystemer i andre EU lande, EA Energianalyse, august 2016](#)